

Jiří Anderle (*1936)

Prožil dětství v Pavlíkově, během studia výtvarného umění v Praze hrál osm let v kapele a zblízka pozoroval dění při vesnických tancovačkách. Po absolvování AVU působil osm let v Černém divadle Jiřího Srnce jako kulisák, později jako herec-mim. Vystupoval na jevištích předních divadel Evropy, Ameriky, Austrálie.

Jeho tvorba je inspirována bohatými prožitky a životními zkušenostmi, tématem je mu člověk s jeho osudem. Život vnímá jako velké divadlo světa – Theatrum Mundi. Trvalou inspirací je mu umění přírodních národů, zejména primární umění Afriky, které začal sbírat v roce 1964. Anderleho dílo záhy získalo ohlas doma i ve světě. Již v roce 1967 byl zařazen do významné výstavy Aktuální tendence českého výtvarného umění pořádané ke kongresu AICA v Praze. Od té doby získal na mezinárodních bienále grafiky desítky cen včetně té nejvýznamnější – Grand Prix Ljubljana 1981. O rok později byl v centrální expozici Bienále v Benátkách vystaven jeho protiválečný cyklus obrazů Iluze a realita na výstavě Umění jako umění – trvání díla (Arte come arte – persistenza dell Opera). Další prezentace Anderleho díla v této centrální expozici se uskutečnila v roce 1984 na výstavě Umění v zrcadlení (Arte allo specchio). Ředitel Národní galerie v Praze Jiří Kotalík usiloval o zařazení cyklu obrazů Iluze a realita do sbírek této instituce. K tomu nedošlo, protože Anderle nebyl na seznamu autorů schválených komunistickým režimem. Samostatné výstavy jeho grafik a kreseb se konaly například ve Švédském národním muzeu ve Stockholmu (1982), v pražské Národní galerii (1995), v Muzeu umění v Cincinnati (2008), malířská tvorba byla vystavována například v Císařské jízdárně Pražského hradu (1996), v Kongresovém centru Praha (2000), v roce 2009 byly v Domě U Kamenného zvonu na pražském Staroměstském náměstí vystaveny jeho obrazy, grafika a plastiky. Jeho díla jsou zastoupena v předních světových muzeích a galeriích (například Národní galerie Washington, MOMA, Metropolitní muzeum a Židovské muzeum New York, Institut umění Chicago, Centre Georges Pompidou a Muzeum moderního umění města Paříže, Albertina Vídeň a další).

Retrospektiva malířské tvorby, spolu s jeho africkou sbírkou, byla vystavena od roku 2003 do roku 2014 v Pelléově vile v Praze 6. Od roku 2005 začal Český rozhlas z Pelléovy vily vysílat zábavný pořad Dva v Africe. V něm Jiří Suchý a Jiří Anderle zpovídali významné osobnosti kultury a vědy. Během pěti let bylo odvysíláno padesát šest hodinových pořadů. Od roku 1997 Český rozhlas začal vysílat seriál vyprávěných příběhů ze života Lásky za Lásku, který Jiří Anderle daroval rozhlasu k jeho výročí. Tyto hodinové pořady se setkaly s vřelou odezvou posluchačů a během sedmnácti let jich bylo odvysíláno více než 280.

Jiří Anderle v letech 1969-1973 pedagogicky působil na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové a v roce 1986 na Letní akademii v Salcburku. V témže roce byl jmenován Čestným občanem Rodného Pavlíkova a v roce 2006 mu Praha 6 udělila čestné občanství a prezident republiky medaili Za zásluhy v oblasti kultury. V roce 2011 mu ministr kultury udělil medaili Artis Bohemiae Amicis. V roce 2013 byla Jiřímu Anderlemu udělena Evropská cena Trebbia za tvůrčí činnost.

V roce 2006 byla v rodném Pavlíkově otevřena výstavní síň s pracemi z Anderleho mladých let. Od 1. června 2014 byla v nově vybudované galerii v budově Úřadu městyse Pavlíkov otevřena stálá expozice Anderlova díla.

Význam jeho celoživotní tvorby přesahuje hranice naší republiky.